

De kwaliteit van opleidingen diëtetiek in Europa

Het netwerk DIETS (Dietitians Improving Education and Training Standards across Europe) heeft als doel de kwaliteit van de opleidingen en stages diëtetiek in Europa op één lijn te brengen. Een toelichting en een voorbeeld uit de praktijk.

De EFAD (European Federation of Associations of Dietitians) vertegenwoordigt 25.000 diëtisten uit 22 Europese landen. De EFAD heeft de Europese opleidingen diëtetiek met elkaar vergeleken en stelt dat de opleidingen grote verschillen vertonen, vooral wat betreft de kwaliteit en kwantiteit van de stage. In het European Dietetic Benchmark Statement heeft de EFAD consensus bereikt over de standaarden waaraan een opleiding tot diëtist in Europa moet voldoen. Om vervolgens de kwaliteit van de opleidingen diëtetiek en de stages

in Europa op één lijn te brengen is het initiatief genomen om een thematisch netwerk op te richten: DIETS, Dietitians Improving Education Training Standards across Europe.

DIETS heeft in Europa honderd partners in dertig landen. In Nederland zijn de Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD), alle opleidingen voor voeding en diëtetiek en de Universiteit Utrecht lid van het netwerk. Elke organisatie die gemotiveerd is om de opleiding tot diëtist te verbeteren en te standaardiseren in Europa en die diëtisten in dienst heeft, kan partner worden en meedoen in dit project. Uit andere landen zijn bijvoorbeeld ook onderzoeksinstituten en orga-

nisaties voor openbare gezondheidszorg partner.

Ellen Govers is als afgevaardigde van de NVD actief in het managementteam van DIETS en in deze rol medeverantwoordelijk voor de koers en het management van het gehele project. Zij verzorgt de communicatie over DIETS via de NVD.

‘Om de hoofddoelstelling van DIETS te bereiken is een aantal subdoelstellingen bepaald’, licht zij toe. ‘We willen de opleidingen, stages en het werken in de diëtetiek in Europa in kaart brengen en het gebruik van het zogenaamde Euro-

DIETS: de kwaliteit van opleidingen en stages in Europa verbeteren

pean Credit Transfer and Accumulation System bevorderen. Dit houdt in dat je in heel Europa hetzelfde aantal studiepunten krijgt voor vergelijkbare activiteiten. Daarnaast gaan we kwaliteitsindicatoren ontwikkelen in het bijzonder voor de stages. Ook is het nodig om de communicatie over competenties tussen opleiders en diëtisten in het werkveld te verbeteren en te faciliteren door het ontwikkelen van een website en databases.

DIETS wil daarnaast bijdragen aan het ontwikkelen en promoten van re-usable en virtuele scholingen en het publiceren van *best practices*. En tenslotte richten we ons op het inbedden van “levenslang leren” in de curricula en bijdragen aan de re-

DIETS, Network Management Group, Ellen Govers op de achterste rij, derde van links. Op Europees niveau werken aan de kwaliteit van de opleidingen diëtetiek.

searchmogelijkheden en bekwaamheden van diëtisten.' Deze doelstellingen kunnen alleen bereikt worden door samen te werken met partners uit het werkveld.

Werkwijze van DIETS

Govers vertelt over de werkwijze van DIETS: 'Het netwerk is begonnen met het maken van een woordenboek met termen die gebruikt worden in de diëtetiek en de stages. Dit woordenboek is op het eerste DIETS-symposium, vorig jaar september in Plymouth (Groot-Brittannië) besproken. Vervolgens zijn in december 2007 de competenties beschreven waar een diëtist in Europa volgens DIETS aan moet voldoen. Om met zoveel mogelijk diëtisten in Nederland over deze competenties te kunnen discussiëren is in mei en juni een vertaalde versie op de site van de NVD gezet, zodat alle diëtisten er commentaar op konden geven. Het commentaar uit alle landen wordt verwerkt en de competenties worden aangepast. Door alle partners te vragen de competenties te onderschrijven hopen we dat ze daadwerkelijk ingebed worden in de opleidingen en stages in de verschillende landen.'

Govers: 'Het is erg leerzaam en interessant om mee te doen aan dit project. Leden kunnen diëtisten bezoeken die in andere landen werken, om van elkaar te

leren. Zo zijn bijvoorbeeld de docenten van de Haagse Hogeschool op bezoek geweest in Portugal. Soms spreek je elkaars taal nauwelijks en zijn er niveauverschillen, maar verrassend veel zaken zijn overal hetzelfde en diëtisten in allerlei landen lopen tegen precies dezelfde problemen aan als wij.'

De kwaliteit van de Nederlandse opleiding voor voeding en diëtetiek is behoorlijk goed. Govers: 'In Nederland zijn de eisen vanuit het werkveld hoog, daar moet een opleiding ook in mee gaan. Ook de opleidingen en het werkveld in Scandinavische landen staan goed bekend. In Griekenland daarentegen is de opleiding prima, maar zijn de eisen vanuit het werkveld lager; diëtisten zijn daar uitsluitend werkzaam in het ziekenhuis.'

De diëtist in Nederland merkt op dit moment nog niet zoveel van het DIETS-project, maar dat zal niet lang meer duren. 'De opleidingen gaan veranderen en de diëtisten die nu opgeleid worden, nemen deze ervaringen mee naar het werkveld.' Momenteel lopen studenten diëtetiek zelden stage in het buitenland. Govers verwacht dat dit over tien jaar vaker voor zal komen wanneer de opleidingen een vergelijkbaar niveau hebben.

Caroelien Schuurman

Internet

DIETS:

www.thematicnetworkdietetics.eu (ook om lid te worden)

European Federation of the Association of Dietitians: www.efad.org

Ervaringen van een Nederlandse diëtist werkzaam in het buitenland

Trudy Giesinger geniet respect en waardering in het multidisciplinaire team in Oostenrijk; vriendelijk maar vasthoudend.

Trudy Giesinger is van oorsprong Nederlandse en afgestudeerd als diëtist in 1972. In Nederland heeft ze twee jaar gewerkt bij het toenmalige Sint Laurens Ziekenhuis in Breda. In 1974 is ze vertrokken naar de Verenigde Staten, waar ze graag in haar vakgebied aan het werk wilde. Momenteel kunnen diëtisten uit Nederland in de VS worden geregistreerd als diëtist, maar Giesinger moest indertijd aanvullende opleidingen volgen. Omdat er weinig werk was voor diëtisten in de staat Washington, heeft ze de opleiding niet afgemaakt. Ze heeft andere functies vervuld op het klinische werkkterrein, functies waarvan ze lachend zegt: 'Ik had nooit gedacht dat ik iets buiten voeding ook interessant kon vinden.'

In 1989 is Giesinger naar Oostenrijk verhuisd. Anderhalf jaar duurde het voordat ze daar met het Nederlandse diploma diëtietiek aan de slag kon. Giesinger: 'Om erkend te worden was het noodzakelijk om het landelijk leerplan diëtietiek en mijn diploma diëtietiek te laten vertalen en aan te vullen met examens aan de universiteit van Innsbruck. Verder moest ik een aanvraag indienen bij het ministerie van gezondheid. Kortom, ik had veel geduld nodig. Hoewel je momenteel geen aanvullende opleidingen meer nodig hebt, moet je ook nu nog je diploma laten vertalen en een aanvraag indienen bij het ministerie. Toch raad ik elke diëtist die in het buitenland gaat werken aan deze officiële route te volgen. Zorg dat je papieren in orde zijn. Je werkt in een medisch beroep en als er iets gebeurt, kun je ethische en juridische problemen krijgen.'

Giesinger verwacht dat het nog wel enige jaren duurt voordat alle doelen van DIETS bereikt zijn, 'hoewel het bereiken van de doelstellingen de laatste tijd sneller gaat doordat de EFAD een grote subsidie van de Europese Unie heeft gehad. Daardoor kan er met nog meer professionals gewerkt worden.'

In Oostenrijk is de opleiding pas afgelopen september opgewaar-

deerd tot hbo-niveau. Per jaar worden slechts vijftig tot zestig mensen opgeleid tot diëtist, afhankelijk van het aantal beschikbare banen in ziekenhuizen, revalidatiecentra of een van de vele kuuroorden.

Giesinger werkt als diëtologin in een instelling met 150 bedden. Giesinger: 'Ik ben de enige diëtist en heb zoals veel diëtisten in kleinere ziekenhuizen een leidinggevende positie in de keuken. Voedingsassistenten kennen we niet in Oostenrijk. Mijn taken bestaan, naast de organisatorische en administratieve werkzaamheden in en om de keuken, uit het geven van dieetadviezen, visites lopen met de artsen en leiding geven aan het multidisciplinaire team, het diabetesteam en het zogenaamde 'arts-patiëntenteam'. Daarnaast biedt Giesinger Ernährungstherapie, dit is een persoonlijke voedingsvisite bij de patiënt. Giesinger: 'Dit geeft mij de mogelijkheid om te adviseren wat een patiënt nodig heeft, in het bijzonder aan energie en voedingsstoffen, ook ter voorkoming van ondervoeding. Verder geef ik lezingen en cursussen, onder andere voor diabetespatiënten uit de omgeving. In Oostenrijk zijn geen diëtisten werkzaam in de extramurale zorg, dus via de huisartsen komen deze patiënten bij ons.' Ten slotte begeleidt Giesinger stagiaires en doet ze de bestellingen van algemene en speciale voedingen voor de keuken. Giesinger: 'Ik geniet respect en waardering om mijn inbreng in het multidisciplinaire team. Het belang van de patiënt en het uitdragen van het belang van de goede voeding wegen bij mij zwaar. Ik blijf daarbij altijd vriendelijk, maar ook vasthoudend. Dat kan niet iedereen, het is echter niet afhankelijk van het beroep diëtist, maar van je persoonlijkheid. Door deze levensvisie kon ik steeds mijn persoonlijke en professionele doelen in binnen- en buitenland bereiken.'